

Dosarul nr.2-15773/22
2-22103311-12-2-19072022

Republica Moldova
H O T Ă R Î R E
În numele Legii

24 februarie 2023

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța de judecată compusă din
Președinte de ședință, judecător
Grefier

Alexei Maria
Morozov Sabrina

cu participarea reprezentantului reclamantului – avocatul Elena Buguța, intervenientului accesoriu Centrul Național Anticorupție – Sochircă Anton, în lipsa reclamantului ***** – fiind reprezentat de către avocatul ales, reprezentantului Ministerului Justiției – fiind citat în mod legal, reprezentantului intervenientului accesoriu Procuratura Anticorupție – fiind citat în mod legal,-

examinând în ședință publică, în sediul instanței, în procedură contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva Ministerului Justiției, Procuratura Anticorupție, intervenient accesoriu Centrul Național Anticorupție cu privire la obligarea Procuraturii Anticorupție să prezinte scuze oficiale, încasarea prejudiciului moral și material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,-

A C O N S T A T A T :

Argumentele participanților la proces.

La data de 18 iulie 2022 și apoi la 03 august 2022 și 22 septembrie 2022 reclamantul ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, Procuratura Anticorupție, intervenient accesoriu Centrul Național Anticorupție cu privire la obligarea Procuraturii Anticorupție să prezinte scuze oficiale, încasarea de la Ministerul Justiției a prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei și cel material în mărime de 50 000 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de judecată a invocat că la 30 mai 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978193, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2) lit. b) din Codul penal al Republicii Moldova. La 8 octombrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978305, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b) și art. 325 alin. (2) lit. b) Cod penal. La 8 octombrie 2018 cauzele penale nr. 2018978193 și nr. 2018978305 au fost conexe într-o singură cauză, fiindu-i atribuit numărul comun

de ordine 2018978193. La 9 octombrie 2018, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu se dispune reținerea în cadrul cauzei penale nr. 2018978193 a lui Viorel Berliba, avocat în *****, întocmindu-se și procesul-verbal de reținere din aceeași dată de către ofițerul de urmărire penală delegat în Procuratura Anticorupție, Nicolae Bruma. La data de 10 octombrie 2018, prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu, se dispune punerea sub învinuire a lui Viorel Berliba, avocat în *****, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (2) lit. b) Cod penal. La 11 octombrie 2018, procurorul în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu, înaintează demers privind aplicarea în privința lui Viorel Berliba a măsurii preventive sub formă de arest preventiv pentru o perioadă de 30 zile. Prin încheierea judecătorească emisă de către judecătorul Andrei Niculcea din 12 octombrie 2018 se dispune admiterea demersului procurorului privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința lui Viorel Berliba pe un termen de 30 zile, fiind calculat până la data de 8 noiembrie 2018, ora 11:40. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de apel Cahul din 25 octombrie 2018 se dispune: a admite parțial recursul declarat de către Viorel Berliba prin intermediul avocatului Ivan Ungurean, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 octombrie 2018 în cauza la demersul procurorului în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu privind aplicarea măsurii preventive - arestul preventiv și eliberarea mandatului de arestare, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, după cum urmează: se respinge demersul procurorului privind aplicarea arestului preventiv în privința lui Viorel Berliba, se aplică din oficiu măsura preventivă sub formă de arest la domiciliu (...). În considerentele deciziei judecătorești din 25 octombrie 2018 se face referire la următoarele situații: - efectuând controlul judiciar al legalității și temeiniciei aplicării arestului preventiv în privința lui Viorel Berliba, Colegiul judiciar (...) consideră că nu s-a ținut cont în deplină măsură de art. 176, 185 Cod penal, fiind motive insuficiente, întru justificarea aplicării arestului preventiv; - Colegiul judiciar menționează că din practica Curții Europene, (...) rezultă că pericolul ca un acuzat să se eschiveze nu poate fi evaluat numai în baza severității sentinței pe care o riscă;-analizând probele prezentate de către procuror la demersul înaintat, Colegiul judiciar reține că procurorul nu a demonstrat că alte măsuri preventive decât arestul preventiv nu sunt suficiente pentru a înlătura riscurile invocate în favoarea aplicării față de învinuit a arestului preventiv (...);-Colegiul judiciar consideră că demersul procurorului privind aplicarea măsurii preventive - arestul preventiv față de Viorel Berliba este nejustificat, iar încheierea judecătorului de instrucție urmează a fi casată integral, etc.

La 2 noiembrie 2018, procurorul în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu înaintează demers privind prelungirea măsurii preventive sub formă de

arest la domiciliu în privința lui Viorel Berliba pentru o perioadă de 30 zile. Prin încheierea judecătorească emisă de către judecătorul Andrei NICULCEA din 7 noiembrie 2018 se dispune admiterea demersului procurorului privind prelungirea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu în privința lui Viorel Berliba pe un termen de 30 zile, fiind calculat până la data de 8 decembrie 2018, ora 11:40. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de apel Cahul din 29 noiembrie 2018 se dispune: a admite recursul declarat de avocatul Ivan Ungurean în interesele lui Viorel Berliba, a casa integral încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 7 noiembrie 2018 în cauza la demersul procurorului în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu privind prelungirea măsurii preventive - arestul la domiciliu, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, după cum urmează: se respinge demersul procurorului privind prelungirea măsurii preventive - arestul la domiciliu în privința lui Viorel Berliba, ca fiind neîntemeiat (...). În considerentele deciziei judecătorești din 29 noiembrie 2018 se face referire la următoarele situații: - Colegiul judiciar constată că procurorul atât la înaintarea demersului privind aplicarea măsurii preventive - arestul preventiv, cât și la demersul privind prelungirea măsurii preventive - arestul la domiciliu nu a anexat un act procedural sancționat de un judecător de instrucție, sau o ordonanță a procurorului care ar indica la dispunerea măsurilor speciale de investigație ori un act procedural ce ar atesta legalitatea măsurilor speciale de investigație, relevanța loc cazului cercetat, în cazul în care satele măsurilor speciale de investigație au fost colectate în lunile august-septembrie 2018, iar urmărirea penală a fost pornită în luna octombrie 2018; - Colegiul consideră că a fost dificil, dacă în general posibil, pentru judecătorul de instrucție de a constata existența bănuielii rezonabile în cazul lui Viorel Berliba din probele suplimentare prezentate de către procuror (...), în lipsa probelor referitor la proveniența, relevanța și legalitatea acțiunilor și rezultatelor obținute în urma măsurilor speciale de investigație presupus petrecute. În aceste circumstanțe, judecătorul de instrucție urma să decidă prudent asupra existenței bănuielii rezonabile și necesității prelungirii măsurii preventive în privința lui Viorel

Berliba; - la emiterea încheierii din 8 noiembrie 2018, judecătorul cu atribuțiile judecătorului de instrucție a relevat faptul că bănuiala rezonabilă în privința lui Viorel Berliba a fost constatată prin încheierea Curții de apel Cahul din 25 octombrie 2018, deși în cadrul examinării cauzei la data de 25 octombrie 2018, Curtea de apel Cahul a obiectat în privința probelor anexate la demers în lipsa acțiunilor ce ar atesta legalitatea măsurilor speciale de investigație; - (...) procurorul nu a prezentat argumente, motive suficiente și relevante, probate cu respectarea normelor procesului penal care ar permite a presupune întemeiat despre existența la etapa actuală a bănuielii rezonabile în privința lui Viorel Berliba; - concluziile primei instanțe nu rezultă din probele administrate, iar soluția adoptată

de prima instanță nu este ajustată atât situației de fapt, cât și cadrului normativ bazat pe jurisprudența națională și internațională; - în lipsa unor probe legalitatea și proveniența informațiilor ce provin în urma măsurilor speciale de investigație ce ar confirma existența bănuielii rezonabile că Viorel Berliba are atribuție la infracțiunea imputată de către organul de urmărire penală, celelalte motive invocate de către procuror nu pot fi analizate de către instanță, dănsese fiind neîntemeiate din start; - argumentele invocate de către procuror întru prelungirea arestului la

domiciliu în raport cu probele anexate nu pot fi puse la baza emiterii unei încheieri de prelungire a arestului la domiciliu, așa cum nu a fost dovedită bănuiala rezonabilă și există și alte măsuri preventive ce pot fi aplicate (...); - este inadmisibil faptul că judecătorul (...) nu a verificat argumentele avocatului prin prisma probelor prezentate de către procuror (...); - concluziile primei instanțe nu rezultă din probele administrate, iar soluția adoptată de prima instanță nu este ajustată atât situației de fapt, cât și cadrului normativ bazat pe jurisprudența națională și internațională etc.

La 29 noiembrie 2018, procurorul în Procuratura Anticorupție, Eduard Panea, prin ordonanță, aplică față de Viorel Berliba măsura preventivă - obligația de a nu părăsi țara pe un termen de 60 zile. Această ordonanță din 29 noiembrie 2018 a fost contestată în ordinea prevăzută de legislație.

La 30 ianuarie 2019, prin încheiere judecătorească, se dispune respingerea plângerii depuse asupra ordonanței din 29 noiembrie 2018, statuându-se că măsura preventivă aplicată a expirat de drept și de fapt. Încheierea a fost contestată cu recurs la Curtea de apel. Prin decizia judecătorească din 28 februarie 2019 se dispune: a admite recursul declarat de către avocatul Ivan Ungurean în interesele lui Viorel Berliba; a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 ianuarie 2019; (...) a anula ordonanța de aplicare a măsurii preventive sub formă de obligarea de a nu părăsi țara (...), emisă la 29 noiembrie 2018 (...). În considerentele deciziei judecătorești din 28 februarie 2019 se face referire la următoarele situații: - a fost încălcat dreptul fundamental al recurentului la un proces echitabil, care, în opinia Colegiului judiciar, urmează de înlăturat prin examinarea recursului (...); - Colegiul judiciar constată netemeinicia încheierii instanței de fond și consideră oportun de a aplică direct prevederile Convenției Europene (...); - Viorel Berliba a suferit o încălcare a dreptului protejat de CEDO, dreptul la un proces echitabil, manifestat prin neexaminarea plângerii declarate de acesta împotriva ordonanței de aplicare a măsurii preventive - obligarea de a nu părăsi țara pe un termen de 60 zile din 29 noiembrie 2018, de către judecătorul de instrucție, în fond fără a supune analizei argumentele invocate în plângere, fiind respinsă ca fiind expirată de drept și de fapt; - modul în care a fost examinată plângerea de către judecătorul de instrucție, Colegiul judiciar recunoaște dreptul lui

Viorel Berliba de a beneficia de un recurs efectiv unei instanțe naționale, garantat de art. 13 din CEDO; -aplicarea de către procuror a măsurii preventive - obligarea de a nu părăsi țara - a fost lipsită de justificare, fără existența motivelor și temeiurilor pertinente despre prezenta riscurilor (...); - nu este legală și întemeiată ordonanța procurorului privind aplicarea măsurii preventive - obligarea de a nu părăsi țara - față de Viorel Berliba (...).

Prin ordonanța din 5 septembrie 2018 și a încheierii judecătorești se dispune, la demersul procurorului, autorizarea efectuării măsurii speciale de investigație - interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice purtate de către Viorel Berliba, rezultatele fiind consemnate în procesul-verbal privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor din 29 octombrie 2018. Prin ordonanța din 4 octombrie 2018, emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu, se dispune autorizarea și efectuarea măsurii speciale urmărirea vizuală a lui Viorel Berliba, rezultatele fiind consemnate în procesul-verbal din 15 octombrie 2018. Prin încheierea din 9 octombrie 2018 se autorizează, la demersul procurorului, ridicarea de la furnizorul (...) ORANGE (...) de documente, inclusiv ce constituie secret comercial și alte informații (...) descifrările convorbirilor telefonice (...) efectuate de la numerele de telefon 060300164 (care aparțin lui Viorel Berliba).

Prin ordonanțele procurorului Mariana Botezatu din 9 octombrie 2018 se dispune efectuarea percheziției la domiciliul lui Viorel Berliba, pe de o parte, iar, pe altă parte, la biroul de serviciu al lui Viorel Berliba de pe str. Alexandru cel Bun, 49, of. 4, unde avocatul Viorel Berliba își desfășoară activitatea (...). Prin încheierea judecătorească din 9 octombrie 2018 această percheziție a fost autorizată. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Cahul din 15 decembrie 2018 se admite recursul declarat și se casează parțial încheierea judecătorească din 9 octombrie 2018 privind autorizarea percheziției la biroul de serviciu al avocatului Viorel Berliba. În considerentele deciziei judecătorești din 13 decembrie 2018 se indică la următoarele: - obiectul percheziției indicat de procuror în demers și expus întocmai în încheierea judecătorului de instrucție (...) este unul abstract și extrem de vag, iar admiterea încheierii judecătorului de instrucție în parte așa cum a fost formulat poate atinge grav drepturile și libertățile fundamentale atât ale lui Viorel Berliba, care de profesie este avocat, cât și ale altor avocați care activează în locația respectivă (Biroul asociat de avocați); - Colegiul judiciar constată că a avut loc o încălcare a drepturilor și libertăților lui Viorel Berliba, prin prisma art. 8 și art. 8 coroborat cu art. 18 din CEDO (...); - Colegiul judiciar este de acord că perchezitionarea biroului avocatului Viorel Berliba a constituit o ingerință în drepturile acestuia garantate de art. 8 din CEDO; - actele respective nu conving un observator independent că a existat o suspiciune rezonabilă potrivit căreia Viorel

Berliba a comis o infracțiune și că arputea fi găsite probe relevante la sediul care trebuia să fie percheziționat (...).

Prin procesul-verbal de cercetareparțială a obiectelor și documentelor din 22 octombrie 2018 se reține că a fost examinat stick-ul de culoare verde (care a dispărut din materialele cauzei penale), care include activitatea avocatului în cadrul BAA Popa și Asociații, cheile de acces la sistemul de operare internet backing al Biroului asociat de avocați Berliba, Ungurean și Partenerii și rețeaua de interacțiune a avocaților cu biroul. Au fost examinate: registrul anual(...) cu unele date ale contractelor și clienților BAA dar și înscrieri cu privire la datele ședințelor de judecată ale unor clienți, denumirile poștelor electronice ale biroului; înscrierile ce se referă la activitatea BAA Berliba, Ungurean și Partenerii; notificarea din 5 iulie 2017 a Uniunii avocaților din RM de la avocatul Viorel Berliba; extrasul din registrul cabinetelor avocaților și a birourilor de avocați nr. 220/1 din 3 august 2017; fotocopii ale licențelor avocaților Viorel Berliba și Ivan Ungurean (LA00835 și LA0002046); originalul contractului de comodat din 18 august 2018 între Ivan Ungurean și BAA Berliba, Ungurean și Partenerii; fotocopie a contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil din 8 septembrie 2008 cu Ivan Ungurean; o filă cu date despre codurile pentru achitarea taxei de stat; fotocopia buletinului de identitate și fisei de însoțire a lui Ivan Ungurean, Alla Berliba, Ana Ungurean, Iurie Levinte; zece fotocopii ale deciziei Ministerului Justiției nr. 197 a BAA Berliba, Ungurean și Partenerii; procura din numele persoanei Ecaterina Berliba pe numele lui Viorel Berliba din 23 iunie 2017 etc.

Prin cererea depusă la 2 noiembrie 2018 se solicită inițierea unei anchete privind dispariția unor bunuri ridicate în timpul percheziției de la biroul de serviciu al avocatului Viorel Berliba. Aceste bunuri au dispărut (este un stik cu toată informația confidențială a biroului de avocați, care a fost supusă examinării, lucru atestat în baza unui act judecătoresc.

Prin ordonanța din 9 noiembrie 2018 se dispune punerea sub sechestru a bunurilor care aparțin lui Viorel Berliba, în particular cota-parte 1/2 din proprietate în devălmășie asupra casei de locuit din *****, com. *****, str. *****, 3. Prin încheierea judecătorească din 9 noiembrie 2018 se autorizează punerea sub sechestru asupra bunului imobil care aparține cu drept de proprietate lui Viorel Berliba. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Cahul din 26 decembrie 2018 se casează integral încheierea judecătorească din 9 noiembrie 2018, la demersul procurorului Mariana Botezatu privind autorizarea punerii sub sechestru se rejudecă cauza și se pronunță o nouă hotărâre, prin care se respinge demersul procurorului și se anulează mandatul judecătoresc din 9 noiembrie 2018. În considerentele deciziei judecătorești din 26 decembrie 2018 se atestă: -la emiterea încheierii contestate au fost încălcate normele materiale și procesuale, neîntemeiat s-a solicitat de către procuror admiterea demersului, așa cum acesta nu este bazat

pe probe ce ar demonstra că demersul întrunește întocmai prevederile art. 106 Cod penal, art. 202-210 Cod penal; - prin încheierea contestată se desprinde că s-a tolerat o ingerință în dreptul la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 par. 1 din CEDO;-concluziile judecătorului de instrucție nu rezultă din probele administrate, semnificația juridică a actelor de procedură emise de procuror și acțiunile de urmărire penală efectuate (...).

Prin Raportul de investigație din 14 ianuarie 2019 (extras), Avocatul Poporului a constatat că Ombusmanul nu a primit careva informații dacă în perioada orelor 11.40-20.50 domnul Viorel Berliba a beneficiat de alimentație, apă potabilă și/sau acces la blocul sanitar/ contact cu rudele etc., tocmai la 10 octombrie 2018, ora 14.40, domnul Viorel Berliba este examinat de către felcerul Izolatorului, care a solicitat intervenția Serviciului 112, ulterior a fost plasat în Izolatorul de urmărire penală al CNA, în sumar domnul Viorel Berliba s-a aflat în detenția IDP Chișinău pentru o durată de circa 18 ore, perioadă suficientă pentru domnul Viorel Berliba de a pretinde că a fost tratat inuman/degradant în custodie.

Prin plângerea depusă la 5 noiembrie 2018 s-a solicitat anularea ordonanței adjunctului-procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, Adriana Bețișor, din 31 octombrie 2018, dar și ordonanța de reținere din 9 octombrie 2018, emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu. Prin încheierea judecătorească din 1 februarie 2019, pronunțată de către judecătorul Viorica Dodon, se dispune: a respinge ca neîntemeiată plângerea avocatului Ivan Ungurean în interesele lui Viorel Berliba (...). Încheierea a fost contestată cu recurs. Prin Decizia Colegiului penal al Curții de apel Cahul din 1 aprilie 2019 se dispune: admite recursul declarat de avocatul Ivan Ungurean în interesele lui Viorel Berliba, a casa integral încheierea judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 1 februarie 2019, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează: se admite plângerea depusă (...); se declară nulă ordonanța din 9 octombrie 2018, emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu; se declară nulă ordonanța din 31 octombrie 2018, emisă de adjunctul procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, Adriana Bețișor; se constată încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale lui Viorel Berliba, prin prisma art. 5 din CEDO, prin emiterea de către procuror a ordonanței de reținere din 9 octombrie 2018 în cauză penală nr. 2018978193. În considerentele deciziei judecătorești din 1 aprilie 2019 se face referire la următoarele situații: -aplicarea de către procuror a măsurii procesuale de constrângere - reținerea a fost lipsită de justificare, fără existența motivelor și temeiurilor pertinente despre prezenta riscurilor, justificarea și temeinicia probelor; -procurorul nu a indicat necesitatea aplicării măsurii de constrângere - reținerea, potrivit condițiilor și criteriilor stabilite de art. 166 Cod penal, iar judecătorul de instrucție, judecând plângerea, nu a intervenit prin constatarea circumstanțelor

importante nominalizate în plângerea judecată și prin obligarea procurorului să lichideze încălcările drepturilor și libertăților omului depistate, și declararea nulității actului și acțiunii procesuale atacate;- prin ordonanța de reținere din 9 octombrie 2018 nu au fost respectate garanțiile elementare pe care le-a identificat Avocatul Poporului și în procesul-verbal de reținere din 9 octombrie 2018, fapt constatat în raportul de investigație din 14 ianuarie 2019 (...); -Colegiul judiciar susține că aplicarea privării de libertate prin reținerea lui Viorel Berliba, nefiind motivată de către procuror este lipsită de justificare și se încalcă proporționalitatea cu scopul urmărit; -(...) nu există motive și temeuri pertinente care ar convinge un observator independent despre prezența riscurilor; -judecătorul de instrucție eronat a ajuns la concluzia plângerea (...); -ordonanța procurorului din 9 octombrie 2018, prin care a fost dispusă reținerea (...), ca și ordonanța procurorului ierarhic superior din 31 octombrie 2018, nu conține nici o justificare a ingerinței în dreptul la libertate a persoanei, dat fiindcă orice limitare a drepturilor fundamentale trebuie să fie bazată pe motive rezonabile și suficiente, prezentându-se a fi drept o ultimă modalitate de a acționa în privința unei persoane suspecte în cadrul unei urmăriri penale; -procurorul nu a dovedit importanța decisivă a reținerii lui Viorel Berliba în respectiva procedură de urmărire penală și caracterul indispensabil al acestei acțiuni procedurale în vederea descoperirii și colectării probelor necesare soluționării cauzei;-imixtiunea procurorului în dreptul la libertate a lui Viorel Berliba prin emiterea unei ordonanțe nemotivate nu poate fi considerată necesară într-o societate democratică, deoarece nu este fondată pe o necesitate socială imperioasă și nu este proporțională scopului legitim scontat, prin urmare, imixtiunea nu este compatibil cu principiile democratice; -judecătorul de instrucție nu s-a pronunțat motivat asupra faptului dacă a avut loc încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale lui Viorel Berliba, prin prisma art. 5 din CEDO, prin emiterea de către procuror a ordonanței de reținere din 9 octombrie 2018 (...); - restricționarea libertății lui Viorel Berliba a fost ilegală și disproporționată față de scopul legitim urmărit, iar în consecință a avut loc o violare a art. 5 din CEDO; - ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție din 9 octombrie 2018 prin care s-a dispus reținerea lui Viorel Berliba este nemotivată, astfel este neîntemeiată, nu corespunde prevederilor art. 255 alin. (1)-(2) Cod penal, în continuare în respectivul proces penal nu poate fi înlăturată nemotivarea ordonanței de reținere a lui Viorel Berliba, prin urmare este comisă o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluși act, astfel că necesită a fi recunoscută nulă; -procurorul ierarhic superior (...) nu a verificat caracterul complet și obiectiv al procedurilor penale aplicate vis-a-vis de obiecțiile expuse de petent, ceea ce constituie o încălcare a art. 19 Cod penal și art. 5 din CEDO (caracterul rezonabil al detenției); - de către prima instanță contrar prevederilor și

normelor legale a fost emisă încheierea prin care s-a dispus respingerea plângerii înaintate de către Viorel Berliba (...) etc.

Prin încheierea judecătorească din 22 august 2020 rămasă irevocabilă, emisă la plângerea depusă de către Viorel Berliba și partea apărării, s-a dispus: anularea ordonanțelor privind dispunerea percheziției la domiciliul și la biroul de serviciu al lui Viorel Berliba, emise de procurorul Mariana Botezatu, ordonanțele procurorului ierarhic superior Adriana Bețișor din 5 noiembrie 2018, procesele verbale de percheziție la domiciliul și la biroul de serviciu al lui Viorel Berliba din 9 octombrie 2018, ca neîntemeiate; se anulează ordonanța emisă de procurorul Mariana Botezatu la 26 octombrie 2018, ordonanța de numire a expertizei tehnice a dispozitivelor electronice din 12 octombrie 2018, raportul de expertiză judiciară nr. 218 din 30 octombrie 2018, ca fiind emise cu încălcarea dreptului la apărare și dreptului la un proces echitabil al lui Viorel Berliba. În considerentele încheierii judecătorești din 22 august 2020 se invocă următoarele: -prin ordonanțele din 9 octombrie 2018 referitor la dispunerea efectuării percheziției la domiciliul și la biroul de serviciu al petiționarului s-a admis o ingerință neprevăzută de lege, care a admis o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale ale lui Viorel Berliba, prin prisma art. 8 cât și art. 8 coroborat cu art. 18 din CEDO: -constatarea făcută referitor la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale petiționarului în sensul art. 8 și art. 8 coroborat cu art. 18 din CEDO se referă și la procesele verbale de percheziție la domiciliul și la biroul de serviciu al petiționarului din 9 octombrie 2018, prin care s-a admis o ingerință neprevăzută de lege; - organul de urmărire penală a încălcat și ordinea procesuală de efectuare a expertizei, astfel ordonanța de numire a expertizei tehnice a dispozitivelor electronice din 12 octombrie 2018 fiind înregistrată cu nr. 2654 la 16 octombrie 2018, pe când expertiza a fost inițiată la 17 octombrie 2018, petiționarul nefiind notificat în modul corespunzător legislației. Ordonanța din 12 octombrie 2018 emisă cu încălcarea normelor și principiilor procesuale a încălcat dreptul la apărare al petiționarului; - contrar principiului egalității armelor în proces, în sensul art. 6 din CEDO, organul de urmărire penală nu a admis cererea de efectuare a expertizei în cadrul CNEJ al Ministerului Justiției, iar procurorul ierarhic superior nici nu a oferit răspuns la plângerea părții apărării și petiționarului; - examinând materialele cauzei, instanța de judecată ajunge la concluzia că un dispozitiv electronic nu a fost restituit deloc, procurorul confirmând despre aceasta în ședința instanței de judecată, iar alte obiecte, documente etc. ridicate în timpul perchezițiilor efectuate la 9 octombrie 2018 au fost restituite unele la 2 noiembrie 2018, iar mijloacele financiare au fost restituite la 14 noiembrie 2018; au fost ridicate bunuri și obiecte ale altor persoane, avocați din biroul de avocați care nu au nici o relevanță necesară și indispensabilă pe cauza dată; - instanța de judecată constată că termenul prevăzut de art. 128 alin. 54 Cod penal a fost încălcat de procuror, iar prin aceasta

a fost admisă o încălcare a dreptului la proprietate asupra bunurilor petiționarului prin prisma art. 1 la Protocolul 1 din CEDO în cazul nerestituirii bunurilor în termenul prevăzut de legislație.

La 19 iulie 2019 prin Ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu, a fost clasată cauza penală nr. 2018978193, iar domnul Viorel Berliba a fost scos integral de sub urmărire penală, din motiv că acțiunile acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii de corupere activă, precum și nici ale alto rinfracțiuni prevăzute de partea specială a Codului penal. La baza ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Viorel Berliba a fost pus temeiul prevăzut la art. 275 pct. 3) Cod penal, constituind un temei de reabilitare.

În ședința de judecată reclamantul ***** nu s-a prezentat, însă a fost reprezentat de către avocatul Buguța Elena care a solicitat admiterea acțiunii în modul formulat. Suplimentar a menționat că reclamantul era avocat și după intentarea cauzei penale a fost în imposibilitate să exercite profesia, pierzând mulți clienți, fiindu-i afectată imaginea care anterior era și Șef de catedră la Universitatea de Stat din Moldova.

Reprezentantul intervenientului accesoriu Centrul Național Anticorupție – Sochircă Anton nu a recunoscut acțiunea, considerînd că urmează să fie respinsă ca neîntemeiată.

Reprezentantul pârâtului Ministerului Justiției în ședința de judecată nu s-a prezentat, solicitând respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată din motivele indicate în referință. (f.d. 246-250 vol.I)

Reprezentantul pârâtului Procuratura Anticorupție în ședința de judecată nu s-a prezentat, a pledat pentru respingerea cererii ca fiind una neîntemeiată din motivele indicate în referință. (f.d. 227-231 vol.I)

Aprecierea instanței de judecată:

Studiind și apreciind probele anexate la materialele cauzei, instanța de judecată consideră că, cererea de chemare în judecată este parțial întemeiată și urmează a fi admisă în parte, din următoarele considerente.

Inițial, având în vedere data apariției raporturilor juridice materiale, care au fost deduse judecății, în continuare instanța de judecată, va face trimitere la normele materiale din Codul Civil, în redacția de după 01 martie 2019.

Din materialele cauzei rezultă că la 30 mai 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978193 conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2) lit. b) din Codul penal al Republicii Moldova. (f.d. 41 vol.I)

La 8 octombrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978305 conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. b) și art. 325 alin. (2) lit. b) Cod penal. (f.d. 42 vol.I)

Prin ordonanța de conexare a cauzelor penale din 8 octombrie 2018 cauzele penale nr. 2018978193 și nr. 2018978305 au fost conexe într-o singură cauză, fiindu-i atribuit numărul comun de ordine 2018978193. (f.d. 43 vol.I)

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu din 9 octombrie 2018 s-a dispus reținerea în cadrul cauzei penale nr. 2018978193 a lui Viorel Berliba, avocat în *****, întocmindu-se și procesul-verbal de reținere din aceeași dată de către ofițerul de urmărire penală delegat în Procuratura Anticorupție, Nicolae Bruma.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu din 10 octombrie 2018 se dispune punerea sub învinuire a lui Viorel Berliba, avocat în *****, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 octombrie 2018 s-a dispus admiterea demersului procurorului privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința lui Viorel Berliba pe un termen de 30 zile, fiind calculat până la data de 8 noiembrie 2018, ora 11:40.

Prin Decizia Colegiului penal al Curții de apel Cahul din 25 octombrie 2018 s-a dispus admiterea parțială a recursului declarat de către Viorel Berliba prin intermediul avocatului Ivan Ungurean, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 octombrie 2018 în cauza la demersul procurorului în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu privind aplicarea măsurii preventive – arestul preventiv și eliberarea mandatului de arestare, rejudecarea cauzei și pronunțând o nouă hotărâre, prin care s-a respins demersul procurorului privind aplicarea arestului preventiv în privința lui Viorel Berliba, s-a aplicat din oficiu măsura preventivă sub formă de arest la domiciliu. (f.d. 44-61 vol.I)

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 7 noiembrie 2018 s-a dispus admiterea demersului procurorului privind prelungirea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu în privința lui Viorel Berliba pe un termen de 30 zile, fiind calculat până la data de 8 decembrie 2018, ora 11:40.

Prin Decizia Colegiului penal al Curții de apel Cahul din 29 noiembrie 2018 s-a dispus admiterea recursului declarat de avocatul Ivan Ungurean în interesele lui Viorel Berliba, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 7 noiembrie 2018 în cauza la demersul procurorului în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu privind prelungirea măsurii preventive - arestul la domiciliu, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care s-a respins demersul procurorului privind prelungirea măsurii preventive - arestul la domiciliu în privința lui Viorel Berliba, ca fiind neîntemeiat. (f.d. 62-74 vol.I)

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Eduard Panea din 29 noiembrie 2018 s-a aplicat față de Viorel Berliba măsura preventivă - obligația de a nu părăsi țara pe un termen de 60 zile.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 ianuarie 2019 s-a dispus respingerea plângerii depuse asupra ordonanței din 29 noiembrie 2018, statuându-se că măsura preventivă aplicată a expirat de drept și de fapt.

Prin Decizia Colegiului judiciar al Curții de apel Cahul din 28 februarie 2019 s-a dispus admiterea recursului declarat de către avocatul Ivan Ungurean în interesele lui Viorel Berliba; casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30 ianuarie 2019; anularea ordonanței de aplicare a măsurii preventive sub formă de obligarea de a nu părăsi țara emisă la 29 noiembrie 2018. (f.d. 75-81 vol.I)

Prin ordonanța procurorului Procuraturii Anticorupție din 5 septembrie 2018 s-a dispus efectuarea interceptării și înregistrării comunicărilor pe un termen de 30 de zile. (f.d. 82-83 vol.I)

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 09 octombrie 2018 s-a dispus autorizarea efectuării măsurii speciale de investigație. (f.d. 88-89 vol.I)

Prin ordonanțele procurorului Mariana Botezatu din 9 octombrie 2018 s-a dispus efectuarea percheziției la domiciliul lui Viorel Berliba, pe de o parte, iar, pe altă parte, la biroul de serviciu al lui Viorel Berliba de pe str. Alexandru cel Bun, 49, of. 4, unde avocatul Viorel Berliba își desfășoară activitatea, percheziție care a fost autorizată.

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de apel Cahul din 15 decembrie 2018 s-a admis recursul declarat și s-a casat parțial încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 9 octombrie 2018 privind autorizarea percheziției la biroul de serviciu al avocatului Viorel Berliba. (f.d. 90-101 vol.I)

Din materialele cazului se confirmă faptul că după percheziționare au dispărut bunuri, inclusiv un stick cu toată informația confidențială a biroului de avocați, care a fost supusă examinării, lucru atestat în baza unui act judecătoresc. (f.d. 102-111 vol.I)

Prin ordonanța Procuraturii Anticorupție din 9 noiembrie 2018 s-a dispus punerea sub sechestru a bunurilor care aparțin lui Viorel Berliba, în particular cota-parte 1/2 din proprietate în devălmășie asupra casei de locuit din *****, com. *****, str. *****, 3, sechestru care la 9 noiembrie 2018 a fost autorizat prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de apel Cahul din 26 decembrie 2018 s-a casat integral încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 9 noiembrie 2018, la demersul procurorului Mariana Botezatu privind autorizarea punerii sub sechestru, s-a rejudecat cauza și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care s-a respins demersul procurorului și s-a anulat mandatul judecătoresc din 9 noiembrie 2018. (f.d. 112-121 vol.I)

În acest sens, instanța de judecată evocă faptul că reclamantul a fost reținut la 09 octombrie 2018, aflându-se în arest preventiv până la 25 octombrie 2018, iar din această zi pînă la 29 noiembrie 2018 în arest la domiciliu, iar în perioada 29 noiembrie 2018 – 29 ianuarie 2019 fiindu-i stabilită obligația de a nu părăsi țara.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 1 februarie 2019 s-a dispus respingerea ca neîntemeiată plângerea avocatului Ivan Ungurean în interesele lui Viorel Berliba,

Prin Decizia Colegiului judiciar al Curții de apel Cahul din 1 aprilie 2019 s-a dispus admiterea recursului declarat de avocatul Ivan Ungurean în interesele lui Viorel Berliba, casarea integrală a încheierii Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 1 februarie 2019, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează: se admite plângerea depusă, se declară nulă ordonanța din 9 octombrie 2018 emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu; se declară nulă ordonanța din 31 octombrie 2018, emisă de adjunctul procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, Adriana Bețișor; se constată încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale lui Viorel Berliba, prin prisma art. 5 din CEDO, prin emiterea de către procuror a ordonanței de reținere din 9 octombrie 2018 în cauza penală nr. 2018978193. (f.d. 122-132 vol.I)

Prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 22 august 2020 s-a dispus anularea ordonanțelor privind dispunerea percheziției la domiciliul și la biroul de serviciu al lui Viorel Berliba, emise de procurorul Mariana Botezatu, ordonanțele procurorului ierarhic superior Adriana Bețișor din 5 noiembrie 2018, procesele verbale de percheziție la domiciliul și la biroul de serviciu al lui Viorel Berliba din 9 octombrie 2018, ca neîntemeiate; s-a anulat ordonanța emisă de procurorul Mariana Botezatu la 26 octombrie 2018, ordonanța de numire a expertizei tehnice a dispozitivelor electronice din 12 octombrie 2018, raportul de expertiză judiciară nr. 218 din 30 octombrie 2018, ca fiind emise cu încălcarea dreptului la apărare și dreptului la un proces echitabil al lui Viorel Berliba. (f.d. 133-141 vol.I)

Prin ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Mariana Botezatu din 19 iulie 2019 s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui ***** învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2) lit.b) și art. 325 alin. (2) lit.b) Cod penal din motiv că acțiunile acestuia nu întreprind elementele infracțiunii de corupere active, precum și nici ale altor infracțiuni prevăzute de partea specială a Codului penal, clasarea cauzei penale nr. 2018978193, pornit pe traficul de influență, coruperii passive și coruperii active, infracțiuni prevăzute de art. 326 alin. (2) lit.b), art. 324 alin.(2) lit. b) și art. 325 alin. (2) lit.b) Cod penal, întemeiat art. 275 pct. 3) Cod de procedură penală. (f.d. 142-147 vol.I)

Conform art. 20 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești

competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Conform art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Art. 1 din Legea nr. 1545 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, reglementează că prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează cazurile, modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.

Conform art. 2 al Legii nominalizate, prin acțiuni ilicite se are în vedere - acțiuni sau inacțiuni ale organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravenții, ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată, care exclud vinovăția acestora, al căror caracter ilegal se manifestă prin încălcarea principiului general, potrivit căruia nici o persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere și nu poate fi judecată, (erori) ori fapte ale persoanelor cu funcție de răspundere din organul de urmărire penală sau din instanța de judecată, manifestate prin încălcarea intenționată a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii penale sau contravenționale (infrațiuni).

Conform art. 3 alin. (1) al aceleiași Legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma:

- a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală;
- b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității;
- c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice;
- d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată;
- e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației;
- f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Conform art. 10 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art.6.

Raportând prevederile legale aplicabile în litigiul dedus judecării la circumstanțele de fapt constatate în cadrul ședinței de judecată și confirmate prin materialul probator administrat, instanța de judecată atestă existența unei ordonanțe de scoatere de sub urmărire penală în privința lui *****, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (2) lit.b) și art. 325 alin. (2) lit.b) Cod penal.

Instanța scoate în evidență prevederile art. 284 alin. (2) Cod de procedură penală, în conformitate cu care ordonanța de scoatere de sub urmărire penală duce la reabilitarea deplină a învinuitului, iar potrivit prevederilor art. 23 alin. (3) din același Cod, persoana achitată sau în privința căreia s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală ori încetarea urmăririi penale pe temei de reabilitare are dreptul să fie repusă în drepturile personale pierdute, precum și să fie despăgubită pentru prejudiciul care i-a fost cauzat.

Relevante speței îi sunt și prevederile art. 524 Cod de procedură penală, potrivit cărora, persoanele cărora, în cursul procesului penal, prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală sau ale instanțelor judecătorești, li s-a cauzat un prejudiciu material sau moral au dreptul la despăgubire echitabilă în conformitate cu prevederile legislației cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor judecătorești.

Astfel, cadrul legal enunțat mai sus confirmă că în speță ***** dispune de dreptul subiectiv la repararea prejudiciului moral cauzat prin tragere ilegală la răspundere penală, contrar criticilor invocate de pârâți în referință, în condițiile în care în privința acestuia au fost întreprinse acțiuni de reținere, aplicare a măsurilor preventive, măsuri speciale de investigație, sechestru, care au fost anulate, în consecința acestei situații apare obligația de compensare a prejudiciului cauzat acestuia prin erorile organului de urmărire penală, obligație care este pusă în seama bugetului de stat, conform art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545- din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Instanța de judecată stabilește că necesitatea reparării prejudiciului moral reiese din conținutul art. 10 al Legii nr. 1545- XIII din 25 februarie 1998, care stipulează expres că dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6 (Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată va respinge argumentele invocate de către părțile oponente precum că în speță nu sunt întrunit condițiile în Legea nr. 1545, deoarece poziția părții reclamante este întemeiată pe prevederea legală de la lit. b) din norma menționată, care reglementează că este reparabil

prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice în urma scoaterii persoanei de sub urmărire penală.

Cu referire la pretenția reclamantului privind cuantumul prejudiciului moral și încasarea sumelor indicate, instanța de judecată apreciază această solicitare ca fiind întemeiată parțial, din raționamentele care urmează.

Conform art. 11 alin. (1) - (3) din Legea nr. 1545 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) 8 măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție. Instanța de judecată va determina mărimea compensației și în baza criteriilor specificate la art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală. În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

În conformitate cu prevederile art. 219 alin. (4) Codul de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Conform art. 2036 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege. Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura

dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Conform art. 2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Prin urmare, la aprecierea mărimii prejudiciului moral cauzat reclamantului Viorel Berliba instanța va lua în considerație aspectele relevante speței și care urmează a fi expuse infra.

Instanța de judecată va reține argumentele invocate de reclamant ce se referă la suferințele psihologice și afectarea stării emoționale, din moment ce participarea la acțiunile procesuale, întocmirea actelor de procedură, menținerea lui în stare de arest care au creat un disconfort vădit reclamantului și au condiționat stările specificate de Viorel Berliba în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar instanța de judecată evocă faptul că instanțele naționale au constatat că reținerea a fost una neîntemeiată și fără just temei, nu a fost motivat suficient întru aplicarea măsurii preventive - arestul preventiv, lipsa unei bănuieli rezonabile, întreprinderea măsurilor speciale de investigație cu încălcarea Codului de procedură penală, reclamantul nu a avut parte de un proces echitabil, înexistența riscurilor pentru aplicarea măsurilor preventive, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale inclusiv cele ce rezultă din art. 8 CEDO prin percheziționarea biroului avocatului ceea ce a constituit ingerință în drepturile reclamantului și aplicarea sechestrului fiind nejustificat cu încălcarea normelor materiale și procesuale, fapte care au dus la anularea ordonanțelor emise prin adoptarea actelor judecătorești definitive.

Estimând circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, luând în considerare suferințele psihice suportate de către Viorel Berliba, ținând cont de perioada în care reclamantul s-a aflat sub urmărire penală, stresul și efectele psihologice provocate, disconfortul suportat, instanța de judecată concluzionează

că suma de 150 000 lei reprezintă o satisfacție echitabilă în vederea reparării prejudiciului moral suportat.

Prin urmare, instanța de judecată notează că pretenția de reparare a prejudiciului moral în cealaltă parte urmează a fi respinsă ca nefondată, deoarece nu s-au atestat alte criterii de prejudiciere morală decât cele evidențiate anterior și reclamantul nu a probat faptul agravării stării sale de sănătate sau alte aspecte care ar releva o prejudiciere mai mare decât cea atestată de instanță și reparată în limita sumei de 150 000 lei.

Pe lângă prejudiciul moral, reclamantul a solicitat și compensarea prejudiciului material cauzat în mărime de 50 000 lei suportate pentru asistența juridică conform bonului seria QL nr 646 987 din 20 ianuarie 2021. (f.d. 226)

În contextul prevederilor legale reiterate, instanța de judecată consideră că prejudiciul material urmează să fie reparat în limita sumei de 35 000 lei, or actul de predare-primire a serviciilor juridice prestate și a lucrărilor îndeplinite pentru perioada 09 octombrie 2018 - 08 iulie 2021 nu cuprinde acte justificative cu privire la rechizitele achiziționate, cheltuielile de transport suportate, deplasările la Curtea de Apel Cahul (numărul, distanța și consumul autovehiculului) care ar fi putut proba de fapt prejudiciul real cauzat.

Cu referire la pretenția reclamantului de obligare a Procuraturii Anticorupție să prezinte scuze oficiale, instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 12 al Legii 1545 din 25 februarie 1998, procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior aduce scuze oficiale în numele statului persoanei care a fost supusă neîntemeiat urmăririi penale. Scuzele oficiale ale procurorului se aduc în cazul: a) scoaterii integrale a persoanei de sub urmărire penală; b) încetării urmăririi penale în cazurile prevăzute la art. 275 pct. 7) și 8) și art. 285 alin. (2) pct. 2) din Codul de procedură penală; c) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare. Procurorul prezintă scuzele oficiale, în formă scrisă, victimei acțiunilor ilicite sau rudelor apropiate ale acesteia. La solicitarea victimei, scuzele oficiale se difuzează prin aceleași mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea persoanei. Scuzele oficiale sînt aduse în termen de 15 zile de la data apariției dreptului la repararea prejudiciului.

În acest sens, apariția dreptului la repararea prejudiciului a apărut odată cu emiterea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, adică începând cu data de 19 iulie 2019 iar partea reclamantă nu a prezentat vreo cerere prin care s-ar fi solicitat aducerea scuzelor oficiale iar Procuratura Anticorupție prin procurorul care a instrumentat cazul sau procurorul ierarhic superior ar fi refuzat.

Totodată, cererea de chemare în judecată a fost depusă la 18 iulie 2022, adică cu mult peste 15 zile prevăzută de lege.

Astfel, această preteție se respinge ca neîntemeiată din motiv că nu a fost înaintată în timpul și modul reglementat de legea specială.

Prin cererea de chemare în judecată reclamantul a mai solicitat și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 000 de lei, suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze civile în instanța de judecată.

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 90 lit.i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

După cum rezultă din materialele cauzei, interesele reclamantului în prezentul proces au fost reprezentate de avocatul Buguța Elena în baza mandatului seria MA nr. 1349329 din 13 iulie 2022 (f.d. 2 Vol. I), iar bonul de plată seria GL nr. 360067 din 20 februarie 2023 atestă plata unei sume de 10 000 lei (f.d. 48, Vol. II).

În această ordine de idei, instanța de judecată consideră că reclamantul Viorel Berliba este îndreptățit să pretindă compensarea cheltuielilor de asistență juridică, iar cuantumul acestora urmează a fi examinat prin prisma rigorilor impuse de art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, luând în considerare și practica constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

În acest sens, instanța ține cont de complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea chestiunilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea procedurilor de comunicare cu clienții specifici etc.), măsura în care munca avocatului în prezenta cauză îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut, restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei, natura și durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză etc.

Cu referire la caracterul necesar al cheltuielilor de asistență juridică pretinse de reclamantul Viorel Berliba, instanța de judecată remarcă faptul că litigiul prezintă o importanță incontestabilă pentru reclamant, însă cauza nu se remarcă printr-o complexitate deosebită, ținând cont de numărul participanților la proces, conduita acestora, noutatea, precum și dificultatea chestiunilor juridice ridicate de

speță, frecvența unor astfel de litigii examinate de instanțele de judecată, numărul și complexitatea pretențiilor formulate în acțiunea respectivă, numărul și durata ședințelor de judecată etc.

În continuare este necesar de notat că, deși nu a fost prezentat un raport al avocatului Buguța Elena cu privire la lucrările efectuate, volumul acestora și timpul de muncă, din lucrările dosarului, se atestă că aportul avocatului la soluționarea cauzei include întocmirea cererii de chemare în judecată, întocmirea obiectiilor la referințele prezentate de către părțile oponente și participarea la ședințele de judecată.

Conform art. 63 alin. (1) și (4) din Legea cu privire la avocatură, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice și juridice. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă.

Apreciind rezonabilitatea cheltuielilor de asistență juridică în baza prestațiilor efective ale avocatului Buguța Elena în prezenta cauză, instanța de judecată, luând în considerare munca efectiv depusă de către acesta, precum și faptul că reclamantul ***** a avut câștig de cauză parțial în procesul civil intentat împotriva Ministerului Justiției, Procuratura Anticorupție, intervenient accesoriu Centrul Național Anticorupție cu privire la obligarea Procuraturii Anticorupție să prezinte scuze oficiale, încasarea prejudiciului moral și material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, consideră că suma de 8 000 lei este una rezonabilă și aceasta va fi încasată în beneficiul reclamantului cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

În conformitate cu art. art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva Ministerului Justiției, Procuratura Anticorupție, intervenient accesoriu Centrul Național Anticorupție cu privire la obligarea Procuraturii Anticorupție să prezinte scuze oficiale, încasarea prejudiciului moral și material, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui ***** - născut la *****, c/p *****, dom. *****, com. *****, str. *****, 3 prejudiciul moral în mărime de 150 000 (una sută cincizeci mii) lei, prejudiciul material în mărime de 35 000 (treizeci și cinci mii) lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică în mărime de 8 000 (opt mii) lei.

În rest, pretenția cu privire la obligarea Procuraturii Anticorupție să prezinte scuze oficiale se respinge, ca tardivă.

Pretențiile în partea ce exced sumele încasate se resping, ca neîntemeiate.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Președinte de ședință,
Judecător

Alexei Maria